

Natur

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 16-12-2024
Sagsnr.: 24/30824
Dok.løbenr.: 365265/24

Kontakt: Julie Korsbæk Nielsen
E-mail: jkni@aabenraa.dk
Mobil: 2335 6934

Landzonetilladelse til sø

Aabenraa Kommune har modtaget din ansøgning om tilladelse til at etablere en sø på matr.nr. 222 Klovtoft, Hellevad. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 2.

Da det ansøgte medfører en ændret arealanvendelse i landzonen, kræver det en landzonetilladelse fra kommunen i medfør af reglerne i planloven.

Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler hermed landzonetilladelse jf. planlovens § 35¹, til etablering af en sø på op til 900 m².

Vilkår

Landzonetilladelsen meddeles med følgende vilkår:

- Søen etableres med en størrelse på maksimalt 900 m² og en dybde på maksimalt 1,2 meter.
- Søen tilpasses terrænet med jævnt skrånende bredder og bund med et fald 1:6 eller fladere.
- Opgravet jord m.m. skal lægges mindst 10 meter fra søen og spredt ud i et jævnt lag på maksimalt 30 cm, eller fjernes helt.
- Opgravet materiale må ikke udspredes i beskyttede naturarealer eller nærmere end 10 meter fra disse (se kort i bilag 2).
- Søen må ikke have forbindelse til vandløb eller dræn.
- Der må ikke anlægges øer i søen.
- Der må ikke udsættes dyr (herunder andefugle, krebs og fisk) eller planter i søen.
- Der må ikke opsættes redeguse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende i eller ved søen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 572 af 2024-05-29, Planloven.

- Hvis der plantes træer omkring søen, skal disse på syd-, øst- og vestsiden plantes i en afstand fra søbredden, der mindst svarer til træernes forventede sluthøjde.
- Hvis der fodres, skal der holdes mindst 10 meters afstand til søen.
- Der etableres en mindst 5 meter bred bræmme omkring søen, hvor jorden ikke må dyrkes, gødes eller sprøjtes.
- Etablering af søen må ikke medføre, at vand får væsentlig ændret afløbsretning (dvs. regnvand o.a. nedbør må ikke i væsentlig grad ledes i en anden retning), eller at der sker uønsket opstuvning af vand på anden mands jord.
- Kommunen skal have besked når arbejdet er afsluttet.

Afgørelsen har været sendt til kommentering ved dig/jer d. 16. december 2024. Der indkom ingen bemærkninger.

Redegørelse

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 25. oktober 2024 modtaget ansøgning om tilladelse til at etablere en sø på ovennævnte matrikel.

Af ansøgningen fremgår det, at:

"Formålet med projektet er generelt at øge natur- og herlighedsværdier på ejendommen samt at udnytte en lavtliggende fugtig lavning i en dyrket mark, der er problematisk at dyrke, til at skabe en ny naturbiotop. Lavningen er præget af, at den ikke kan dyrkes i de fleste år, og vegetationen er ensidig med diverse græsser og kun meget få blomsterplanter. Ved besigtigelse blev der set lysesiv, knæbøjet rævehale og mosebunke som dominerede plantearter."

"Der søges konkret om en landzonetilladelse til en ny sø i størrelsen 8-900 m². Maksimal dybde under terræn bliver på 100-120 cm, men der vil være lavvandede zoner på under 60-70 cm i en stor del af søen. Der anlægges endvidere flade bredzoner med et anlæg på 1:6 -1:9 – alt for at tilgodese vildtet lige fra hjorte til padder og insekter. Opgravet jord spredes ud i et tyndt lag på de laveste dele af den omliggende jord, så hele anlægget tager sig harmonisk ud i landskabet."

Luftfotos

Ud fra en gennemgang af luftfotos, kan de konstateres, at den fugtige lavning har været synlig siden i hvert fald 1989 på luftfoto. Den befinder sig på en mark, som har været i drift siden i hvert fald 1945.

Vandløbet, der løber gennem matriklen, blev udrettet mellem 1968 og 1973. Matriklen har været anvendt til slæt frem til 1999, hvorefter der blev omlagt. Herefter er driften

blevet mere omskiftelig mellem slæt, synlige sprøjtespor, og omlægning ved opløjning.

Det tilgroede skovareal, som ses på figur 1, blev fældet og nedlagt mellem 2008 og 2010. Den nordlige sø blev etableret mellem 2014 og 2015.

Figur 1: Luftfoto fra 2004, hvor den fugtige lavning på marken er synlig. Marken har ellers været sprøjtet (NetGIS).

Figur 2: Luftfoto fra sommeren 2024, hvor det ses at marken har været sprøjtet. Tidligere på året har der også været omlagt. Lavningen er også synlig (NetGIS).

Vurdering

Formålet med planloven er at sikre en sammenhængende planlægning, som forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om landets natur og miljø. Loven tilsigter bl.a. at skabe og bevare værdifulde landskaber.

Kommunen vurderer pba. ovenstående, at søen vil falde naturligt ind i landskabet, da den etableres i en eksisterende lavning. Den etableres desuden med flade brinker og med en naturlig udformning. Samtidig vil den opgravede jord blive indpasset i landskabet med en maksimal højde 0,3 m. Det er kommunens vurdering, at søen vil bidrage positivt til at forbedre områdets biologiske værdi, herunder som ynglested for

flere af kommunens strengt beskyttede paddearter, men også for områdets øvrige dyre- og planteliv.

Bilag IV vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-Habitatdirektivets bilag IV skal kommunen vurdere, hvorvidt området er yngle-, raste- eller voksested for disse arter, og om det ansøgte kan have negativ indflydelse herpå.

Der er ikke registreret bilag IV-arter på arealet, hvor søen ønskes etableret eller i umiddelbar nærhed heraf.

Stor vandsalamander findes i mange typer vandhuller af forskellige størrelse, men yngler ofte i mindre, solbeskinnede vandhuller med klart vand og god forekomst af vandplanter. De er følsomme over for tilstedeværelse af fisk og guldsmedelarver, som spiser deres yngel samt forurening. Uden for ynglesæson har arterne rasteområde på land som regel i umiddelbar nærhed af ynglevandhullet, gerne i nærhed af skov, hvor der er godt med dødt ved, den kan benytte som skjulested. På land lever den bl.a. af snegle, orme og insekter, og i vand spiser den alt fra dafnier og vandlopper til haletudser. Stor vandsalamander er ikke tilknyttet mark som hverken yngle- eller rastested, og da den desuden er registreret 4 km nord for projektområdet, vurderes det ikke, at denne art påvirkes negativt af etableringen af en sø. Søen kan dog på sigt bidrage om en mulig yngle- eller raste lokalitet for stor vandsalamander.

Spidssnudet frø foretrækker ligesom stor vandsalamander vandhuller med et stor lysindfald, med lavvandede partier og med god forekomst af vandplanter. De er dog fundet ynglende i mange slags vådområder fra små vandhuller, til store søer samt helt overskyggede ellesumpe til helt lysåbne vandhuller. Uden for ynglesæsonen opholder arten sig ofte tæt på ynglevandhullet og gerne i fugtige områder som enge og moser. Føden består af mindre smådyr såsom edderkopper, biller, fluer, myg og sommerfugle. Spidssnudet frø er ikke tilknyttet mark som hverken yngle- eller rastested, og da den desuden er registreret 4 km nord for projektområdet, vurderes det ikke, at denne art påvirkes negativt af etableringen af en sø. Søen kan dog på sigt bidrage om en mulig yngle- eller raste lokalitet for spidssnudet frø.

Løgfrø yngler i et bredt udsnit af lavvandede områder lige fra større søer og moser til helt små vandsamlinger. De benytter også gerne temporære vandsamlinger, så længe de holder vand til midt på sommeren. De er meget sårbare overfor fisk. Løgfrø bevæger sig ikke langt fra ynglevandhullet, sjældent mere end 500 m, hvorfor de anses for at have en dårlig spredningsevne. Dens levested på land knytter sig specielt til løs og sandet jordbund, hvor den kan grave sig ned og gerne med lav vegetation omkring. Løgfrøen er registreret 2,95 km syd for projektområdet. Arten har som nævnt en dårlig spredningsevne og mange af søerne i området befinder sig længere end 500 meter fra hinanden. Det vurderes derfor at løgfrøen ikke findes på matriklen og den påvirkes derfor heller ikke negativt, da den desuden ikke er tilknyttet mark.

Flagermus overvintrer og raster i hulheder i gamle træer, under jorden, i grotter eller under taget i bygninger. Om sommeren opholder de sig mange forskellige steder, men har brug for mørke og beskyttede steder hvor de kan hvile sig. De orienterer sig og jager ved hjælp af ekkolokalisering. Flagermus jager ofte i nærheden af vandhuller, skove og åbne marker, hvor de kan finde deres føde, som består af insekter som myg, biller og natsværmer, men også edderkopper. Der er registreret flagermus 3,35 km nord for matriklen. Da der ikke planlægges fældning af træer, vurderes det ikke at det pågældende projekt påvirker flagermus negativt.

Flagermus er i øvrigt ikke særligt tilknyttet mark som hverken raste-, yngle- eller fourageringsområder, men de kan derimod benytte søer som fourageringsområder, hvorfor projektet potentielt kan yde en ny fødemulighed for flagermus.

Markfirben findes på åbne, varme, solrige lokaliteter som for eksempel heder, overdrev, grusgrave, diger og i stendynger, men også langs vej- og jernbaneskråninger, hvor der er skjul i form af buske eller krat, de hurtigt kan gemme sig i. De voksne går i hi omkring september, men ungerne kan være fremme helt til november. Vinterdvalen foregår i gravegange, de selv graver i sydvendte skrån timer. Markfirben er registreret 900 meter vest for matriklen, og det kan derfor ikke udelukkes at den befinder sig i området. Markfirben lever dog ikke i driftede marker eller våde lavninger, hvorfor det ikke vurderes at projektet kan påvirke markfirben negativt.

Odder kan findes langs vandløb, søer og kystområder, hvor der er rigelig adgang til føde som fisk, krebsdyr og smådyr. Den bygger bo i huler, under rødder eller i tæt vegetation nær vandet. Den er aktiv hele året og bevæger sig over store afstande i sit territorium, der kan være vandløbsstrækninger på mellem 10-50 km. De yngler i uforstyrrede områder med rørskov eller krat, hvor der er minimal menneskelig aktivitet. Der er registreret odder i det vandløb, som løber nord for. Den ene registrering 2,95 km nordøst og den anden registrering 3,6 km nordvest for projektområdet. Selvom der ikke er registreringer i det vandløb, som gennemløber matriklen, kan det dog ikke udelukkes at der er odder i vandløbet. Odder er dog ikke særligt tilknyttet til driftede marker, så det vurderes ikke, at etableringen af en sø i marken kan påvirke odder negativt.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at der ikke er nogen væsentlige negative påvirkninger af bilag IV arter ved etablering af en sø i den pågældende mark. Der kan tværtimod være positive påvirkninger, da en sø kan være en potentielt ny raste- eller ynglelokalitet for bl.a. nogle paddearterne.

Kommunen har ingen yderligere registreringer af eller begrundet formodning om, at der er andre bilag IV-arter på stedet eller i umiddelbar tilknytning hertil. I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Natura 2000-vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af internationalt beskyttede naturområder, Natura 2000, skal kommunen vurdere, hvorvidt det ansøgte har indvirkning herpå. Nærmeste Natura 2000-område N98 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose, der ligger 8,5 km syd for området, hvor søen etableres. På udpegningsgrundlaget findes følgende naturtyper og arter:

Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området 98 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 62		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Rørhøg (Y)
	Hedehøg (Y)	Trane (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Tabel 1. Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl.

Det vurderes ikke, at det ansøgte, vil have en negativ påvirkning på bevaringsstatussen for fuglearter på udpegningsgrundlaget for F62, grundet afstanden, projektets meget lokale karakter, samt placering på en landbrugsmark i drift.

Kommunen vurderer derfor, at det ikke ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, vil have en væsentlig påvirkning på det pågældende eller andre Natura 2000-område.

Kommunen vurderer, at der i denne sag kan meddeles tilladelse, idet

- (1) terrænændringerne er begrænsede, da søen etableres i en naturlig lavning,
- (2) eksisterende naturværdier på arealet, der ændres til sø, er begrænsede, da projektet foregår på en mark, og
- (3) den biologiske mangfoldighed øges ved etablering af en sø.

Lovgrundlag (Hjemmel)

Etablering af en sø forudsætter kommunens landzonetilladelse, som er meddelt efter § 35 i Lov om planlægning.

Efter § 35 må der i landzone blandt andet ikke ske ændringer i anvendelsen af ubebyggede arealer uden forudgående tilladelse ved kommunalbestyrelsen.

Klagemulighed og andre bestemmelser

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger fra den er meddelt, dvs. indtil **den 13. januar 2025**. Afgørelsen kan påklages til Planklagenævnet og betragtes ikke som endelig, før klagefristen er slut. Afgørelsen kan påklages af adressaten og en række interesseorganisationer m.fl. Se vedlagt klagevejledning (bilag 1) for mere information. Hvis der klages over afgørelsen, vil kommunen give besked herom.

Du har ret til at søge om aktindsigt.

Landzonetilladelsen meddelt efter PL § 35 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt.

Offentliggørelse

Landzonetilladelsen offentliggøres på Aabenraa Kommunes hjemmeside, <https://aabenraa.dk/politik-og-dialog/aktuelle-hoeringer/byggeri-anlaeg-og-landzone> og må ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger er udløbet. Se også afsnittet Klagevejledning.

Anden lovgivning

Kommunen har i forbindelse med ansøgningen anmodet Museum Sønderjylland om en arkivalisk udtalelse om området. Museet vurderede, at det **IKKE** er nødvendigt med en arkæologisk forundersøgelse. Museets fulde svar kan findes i bilag 4. Såfremt der alligevel ifm. projektet observeres fortidsminder, skal gravearbejdet straks standses og Museum Sønderjylland kontaktes (tlf. 65 37 08 01). Museets anvisninger skal følges.

Hvis der konstateres forurening, f.eks. deponeret affald eller kemikalie- og pesticidaffald, skal forureningen anmeldes til kommunen, jf. Lov om forurennet jord § 71.

Ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17 kræves tilladelse fra kommunen, hvis der sker ændringer af dræn, grøfter m.v., eller hvis der sker ændring af vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at denne tilladelse ikke friholder dig fra at indhente tilladelser fra andre relevante lovgivninger.

Hvis der er tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Julie Korsbæk Nielsen
Biolog og natursagsbehandler, Team Natur
Aabenraa Kommune

Kopi til klageberettigede:

Miljøstyrelsen; mst@mst.dk

Slots- og Kulturarvstyrelsen: post@slks.dk

Museum Sønderjylland, Haderslev: planer@msj.dk

Danmarks Naturfredningsforening; dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa; dnaabenraa-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening; natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Aabenraa; aabenraa@dof.dk

Friluftsrådet Aabenraa; aabenraa@friluftsradet.dk

Dansk Botanisk Forening; dbf.oestjylland@gmail.com

Bilagsoversigt

Bilag 1 – Klagevejledning

Bilag 2 – Oversigtskort

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Bilag 4 – Museets udtalelse

Bilag 1 – Klagevejledning

Planloven

I henhold til Planloven kan afgørelser truffet efter § 35, stk. 1 i Lov om planlægning, påklages til Planklagenævnet.

Klageberettigede er

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen. Den sidste klagedag udløber ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives til Planklagenævnet via Klageportalen på www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Aabenraa Kommune i Klageportalen. Ved indgivelse af klage betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Aabenraa Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Kommunens afgørelse kan indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort.

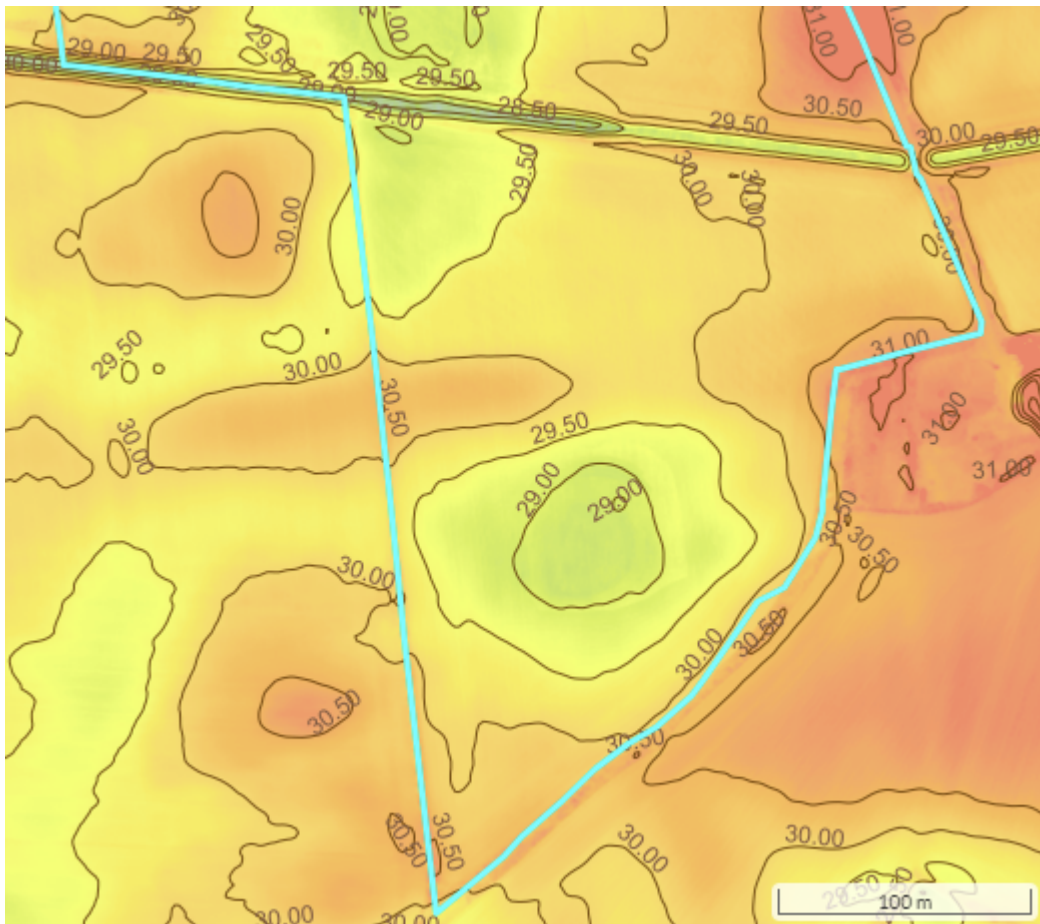
Bilag 2 – Oversigtskort

Figur 3: Kort fra ansøgningsmaterialet, der viser placering og form af den ansøgte sø.

Figur 4: Kort der viser, hvor der er § 3 beskyttet natur på og nær matriklen. Matriklen er vist med cyan (NetGIS).

Figur 5: Terrænmodel med højdekurver, hvor grøn indikerer at der er lavt og rød indikerer at der er højere. Der ses at der er en lavning, der hvor søen ønskes etableret. Matriklen er tegnet ind med cyan (NetGIS).

Bilag 3 – Fotos fra besigtigelse

Figur 6: Billede fra ansøgningsmaterialet. Projektarealet set mod vest d. 11. oktober 2024.

Figur 7: Billede fra ansøgningsmaterialet. Projektarealet set mod nordøst d. 11. oktober 2024.

Bilag 4 – Museets udtalelse

NB: Arkæologisk udtalelse ansøgt ved forældet matr.nr, der er dog tale om den korrekte matrikel.

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Aabenraa Kommune
Natur og GIS

Att.: Julie Korsbæk Nielsen

Dato: 19.11.2024

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 24/7546

Arkæologisk udtalelse vedr. etablering af en sø på del af matr. 10b Klovtoft, Hellevad (Aabenraa Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Efter det oplyste skal der etableres en sø på en del af matr. 10b Klovtoft, Hellevad. I alt omfatter søen ca. 900 m².

Der er ikke registreret væsentlige jordfaste fortidsminder i nærhed af arealet, som desuden er meget lavtliggende og der er ligeledes en eksisterende sø på arealet.

På baggrund af ovenstående er det Museets vurdering, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse ikke er nødvendig.

Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi adviseres.

Det kan endvidere oplyses, at bygherre i givet fald ikke skal udrede udgifterne til en eventuel arkæologisk undersøgelse.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR |
ARKÆOLOGI
D +45 65 37 08 32
M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

